

TELEGRAFUL ROMANU

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul zărilor, pe afară la c. r. poste cu bani și prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 3. ANULU XXII.

Săbiu, in 1022 Ianuaru 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. 60. pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia ora cu 7 cr. și rulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu 11 Ianuaru.

Eră unu tempu cându in diu'a de anulu nou dopa calendariulu spusenu tota lumea și îndreptă privirile spre Parisu și asteptă cu încordare să audă ce a rostitu Napoleonu III. către corpulu diplomaticu. Cuvintele oraculului care se pronunță in Tuilerie se comentau apoi septamăni întregi, și făcăre comentatoru caută se alle într'ensele pacea seu resbelulu din decursulu anulu acelu'a.

Că ori și ce sub sôre inse, preste asteptare, se schimbă și sôrtia Imperatului Napoleonu. Primirea capeteloru încoronate cu ocaziunea espusetiunei universali din 1867, in Parisu, pare ca a fostu o primire de despărțire înaintea catastrofei carea urmă trei ani mai tardiu. Speranța ce și-o făcea Napoleonu, cându asociatu de țiarulu Russiloru primu pre regele Prussiei cu cuvintele: aceste trei colori (flamuru francezu, russescu și prussianu) se facu bine laolaltă, a fostu o iluziune, carea nu mai avu puterea magica înca nici boremu de a împedecă cata toț'a prorocita de colonelulu francezu Stoffel cu multa stăruință, admoniandu pre Franci'a să nu siēda cu mânăle in situ fatia de pregătirile colosali ce le observă in Prussia, in statulu celu de soldati.

Să dicemu și noi că mus lmanii, ca ceea ce eră scrisu să se implinē ca s'a implinitu. Cu implinirea acēst'a fati'a Europei s'a schimbatu. Privirile astadi se îndreptă in alta parte cându are lumea să observe ce-va, cându are să alle ce-va de însemnătate europēna, privirile astadi se îndreptă spre Berlinu. Omulu de bronzu seu de feru, dopa cum mai numescu unii pre generalulu chiurasiru, cancelariulu principe de Bismark, tiene in sprancenele sele fulgerile cu cari amenință cum și tempulu celu frumosu, pentru anulu care se incepe, cu tôte ca elu scie fulgeră câte unu resbelu și din seninulu celu mai mare. Acēst'a o scimu noi mai bine, cetătenii Austro Ungariei, cari avemu in analele nôt're inscrise cu litere negre diu'a de dolia dela Königgrätz-Sadow'a.

Suntemu înca in primele dile ale anulu. Avē-vomu pace, avē-vomu resbelu? aru fi să ne întrebămu. Pacea o dorimu cu totii, căci nu e nici o salute in resbelu, a disu poetulu strabunu. Elemente de resbelu suntu inse destule, ori unde privimu in Europa, la apusu și la răsăritu. Dăra nu ne putemu noi asigură cu certitudine de cele ce voru urmă? nu mai suntu astadi oraculi că cei din 1859 in Tuileriele Parisului?

Ni se pare ca astadi ia acestu rolu organulu omulu de bronzu seu de feru alu principelulu de Bismark „Nord d. allg. Ztg.“

Acēst'a îndreptandu-se la adres'a Franciei și vorbindu despre referintiele Germaniei către Franci'a și viceversa asigură lumea, ca dēca Franci'a se va susținē nesternata de influința papei și a ultramontanismulu referintiele voru fi de pace, dēca inse Franci'a va pasi in servitiulu scopuriloru papali, referintiele de pace suntu periclitatē. O amenințare mai pre fatia abia se pôte, și ea este cu atât'a mai periculôsa, cu câtu ea vâtema simtiulu de onôre alu Franciei. Va scē Franci'a să se modereze și să paralizese efectulu acestei amenințări? este o întrebare care in momentu nu se pôte respunde. Franci'a are multu până a se pune in starea ei de odinioară, inse iritarea îmbēta de multe ori și pre omulu celu mai prudente și-lu pune in pusetiune

de a cercă cu noroculu, aceea ce nu aru cercă calcululu rece.

Duminēca se va seversi chirotonirea intru Archiereu a nou alesulu Episcopu pentru dieces'a Aradului, Ilust. S. Mironu Romanulu, in biseric'a nôt'ra din cetate.

Escelenti'a Vôstra

Prea Luminatē și prea Sântite Dômnē Archiepiscopē și Metropolitē!

Cându Escelenti'a Vôstra, in conformitate dispusetiuniloru „Statutulu organicu“ că lege fundamentale a constitutiunei bisericiei nôt're dreptmaritôrie din Ungari'a și Transilvani'a in urm'a sufragulu maritulu sinodu electivu, și din prea înalt'a bunavointia a M. jestatei Sele prea bunulu și gratiosulu Imperatore, Regelu apostolicu și Marelu nostru Principe Franciscu Iosifu I. — a-Ti primitu sceptrulu de conducere alu Archidiecei și Metropoliei nôt're gr. or. nationale române înaltându ve pre tronulu la care v'a chiebatu atâtu vointi'a matura a întregulu poporu dreptcredinciosu din Ungari'a și Transilvani'a, catu și încrederea Monarchulu, prea umilitu subscrisulu comitetu parochialu, precum și întregu poporulu comunitatei nôt're bisericiesci din Huniador'a, amu simtitu o adevărată mangiere sufletēscă, vedendu ca prom'a divina, in tempuri de aspre cercări, și vicisitudni greu apesatôrie, s'a înduratu a reversă de nou asupra-ne binefacerile ceresci, tramitendu-ne in persôn'a înaltă a Escelentiei Vôstre, pre adevăratulu și prea bunulu Parinte sufletescu, pre prea luminatulu „Consolatori'a“ și „Alinatoriu“ alu suferintieloru nôt're.

Deci umilitu subscrisulu comitetu parochialu gr. or. din Huniador'a, in numele întregulu poporu alu acestei comunități bisericiesci, cu cea mai profundă umilintia fiască, cutēza a-si luă permissiunea, de a Ve adresă Escelentiei cu ocaziunea anulu nou 1874, felicitărilē celei mai sîncere pietăți fiesci „dorindu-Ve dela atotu pututele creatoriu, că sa Ve daruēscă sanatate continuă și viētia îndelungată, spre a putē conduce nai'a concediuta a bisericiei și natiunei nôt're la lmanulu doritu“.

Pre lângă cea mai adenca reverință și pietate fiască sarutandu-Ve sânti'a drēptă remanemu

Ai Escelentiei Vôstre cei mai umiliti și (urmēza subscriserile.)

Din sesiunea comitetulu parochialu ținuta in Huniador'a la 20 Dec. 1873.

Revista diurnalistica.

Diuariulu „Ostea“ i se scrie din Aradu următoarele:

Despre fondulu comun bisericescu alu diecesei Aradului și Caransebestulu v'a impartasito dejă corespondintele din Caransebesiu, ca cu acēl'a nu s'a manipulat sinceru și ca s'au imprimat sume considerabile la persône insolventate (?R.). Acum mi se raportēza in modulu celu mai autenticu și probatu prin unu registru acuratu ca din mentionatulu fondu bisericescu s'au datu impromutu numai putienu decātu 200,000 fl. di: doue sute de mii florini in moneta conventiunale la famili'a Mocioni și ca acēsta suma colosala nu s'au resoltitu înca nici până in diu'a de astadi și ca nici interesele nu s'au platitu. Eră unu tempu, cându domni Mocionesci se gerau de cei msi inflacarati patrioti români, de-si nōue nici atunci nu ne eră nimicu cunoscutu din

cea ce s'a radicațu preste nivelulu obicnuitu. De vro căți-va ani inse domni Mocionesci au lasatu politic'a nationale a româniloru cursulu seu și s'au retrasu la ocupatiunile loru private. De aceea noi nu scimu aduce altu motivu pentru care anomitulu fondu să faca acestei familie unu presentu cu 200,000 fl. Omulu seracu și trage dela gura bucatu'a și sacrifică denariulu seu bisericiei și acum acēst'a sa vina in busonariulu negutiatoriulu și posesorulu avutu? Acēsta aru fi o nedreptate strigatôria la ceriu. Se scie, in ce miseria se afla țiaranulu românu și in genere țiaranulu, apartiēna elu ori și cărei nationalități. Dēca are lipsa de 5 fl. trebuie să-si pinnoreze usurariloru din satu seu opidu sufletulu seu și să plătescă interese cu patru parti mai multu. Cu cele 200,000 fl. cari se afla la Mocionesci, s'aru potē face 200 casse mici de pastrare pentru țiarani, cari aru reversă in sute de comune binecuvēntate, aru sterpi usur'a cea neumană și aru oferī sermanulu țiaranu in tempuri de lipsa unu ajutoriu momentanu, pre cându de presentu din acēsti 200,000 fl. numai o singura familia trage folosu.

Noi pretindemu deci energicu reluarea sumeloru ce se afla la Mocionesci și vomu reveni la acēst'a până atunci, până cându acestei favoriri ne mai audite a omulu avutu pre computulu intereseloru și trebuintieloru poporulu i se va pune unu capetu.“

„Gazet'a Transilvaniei“ face in Nrii cei doi ce aparura in anulu acēst'a o reprivire asupr'a anulu trecut in care că și in nrii sei primu din anulu trecutu accentuēza și de noi dorit'a buna intelegere între români. Autorulu articululu, in partea a două pasindu pre terenulu politicu se încēra a descrie situatiunea româniloru fatia cu magiarii și nu putemu negă, ca unele le gacesce binisioru. Greutatea ce i face cuprinderea unei situatiuni politice resultă inse fôrte învederatu din următoarele sire:

„Dēca totusi s'au mai aflatu și se mai afla români, cari credu, ca magiarii — încātu depinde dela voi'a loru — voru dă m i multu româniloru și celor'alte nationalități, decātu a datu seu a promisu nēmtiulu, și in sensulu acēst'a vrēu înca se persuadeze și pre altii, acei români seu ca suntu smintiti, — seu ca suntu insielatori!“

La care redactiunea „Gazet. Tran.“ adauge următoarea nota:

„Asiă ne promitē unii români maghiaroni in anii 1866, 1867, va se dicea pre romanii: ni voru face mai multe concessiuni.“

In politica că și in matematica nu se calculēza nici odata cu credință și acei'a cari credu ce-va, fă ch'aru și ca magiarii nu voru dă româniloru nimic'a, au încetatu de a fi politici. Ei au eşitu din pros'a politice și au intratu într'o atmosferă poetica unde nu se mai pôte vorbi despre afaceri nationale seu de statu. Noi nu amu crediutu nici odata nimic'a, ci amu avutu convingerea, ca spre a obținē drepturi trebuie că natiunea sa luere, dăra sa nu stea amortita de canteceulu unei idei nefructuôse carea pentru odiulu numelu nu vomu sa o numimu. Apoi fă fatia cu ungurulu, fă fatia cu nēmtiulu, fă fatia cu hantatarulu nu trebuie sa credemu, ci sa cautămu ce avemu de facutu și să facemu dăra sa nu stămu amortiti. Convingerea acēst'a eră bine sa o aiba toti români, precum vedemu ea o au alternatiuni d. e. conlucutorii nostri sasii, încātu îi privește, și atunci putienu ne pôte pasă de magiaroni seu de alte naluci,

de cari să spăria copiii. Căci și in casulu cându in afara de noi, și acēst'a e casulu celu mai reu, nu cast gâmu nimic'a, eramu noi, celu putienu, unu organismu tare care insufiă respectu. Și că să ne improspetămu in memoria unele lucruri cari nu e bine să le uitămu nici cându, să ne aducemu aminte ca și înainte de anulu 1865 se aflau ambitiosi, cari au paralisatu multu castigarea de drepturi politice, inse conducerea in genere a natiunei impune, încātu celu putienu vedīa româniloru stă pre unu gradu mai înaltu că dopa aceea.

Până nu voru pasi români altu-felii de cum pasira in anii dela 1866 încōce să nu-si faca nimenea iluziuni, suntemu espusi pericolulu de a ne perde și limba și nationalitate. Ceea ce s'a întemplat cu altii se pôte întemplă și cu noi; căci n'avemu noi privilegiu deosbite fatia cu legile eterne și nestramutabile in viēti'a popôreloru precum nu le au avutu înca nici o natiune și nici unu poporu până acum.

Suntemu de acordu cu cele ce le dice articululu din cestiune către fine, căci in adevēru dela 1848 până la 1865 până a fostu conducerea natiunei in mâinile intru fericire repausatulu Metropolitu Siagon'a au mersu tôte bine și români erau bine-veduti și respectati. Dăra de cându cu ambitiunea unu omu, dice Gazet'a, de si noi credemu ca voru fi fostu doi, seu pôte și mai multi dintre cari unulu siēdē arasa și lucră din ascunsu fără de a se aretă in adunărilē cele mai importante spre a-i audi glasulu, altulu care pôte tocmai scrie articululu iērasi de o parte eră natianalistu a la Nicodimu, pre fatia inse îmbracatu in sinora lauda uniunea Ardēlulu cu Ungari'a și altii urmau iēra altu-felii, lucrându făcăre dopa priceperea sea și interesulu seu, n'amu mai facutu nici unu pasu înainte, ci amu datu îndereptu cu pasi rapedi. Amu datu îndereptu pentru ca nu a fostu destulu, ea fiindu lipsiti de conducetoriu intieleptu și devotatu cause nationali sa orb-cămu care încatrău, ci si-ao mai radicațu capulu și unii de acei'a, cari fără cunoscentia, esperintia, precautiunea și tactulu, cari se ceru la tractarea cestiuniloru de interesu publicu, și fără autoritatea, care se cere, că pornirile cui-va să fă loate in consideratiune, s'au mestecat și indesuitu nu numai că conducetori in afaceri publice, ci înca și că judecatori și criticatorii altor'a (preste altii, textulu Gazetei), de aici neintielegere între noi, ura, invidia, desgustare, discreditare, tôte spre daun'a causeloru nationale, într'atâtă câtu de va merge totu asiă, curendu ne vomu apropiă de disolutiune nationale. — Dăra pentru că sa nu se întemple acēst'a (și amu adauge noi că de alta data sa nu mai fă nimenea de unu L o n y a y dusu pre ghiatia), sa vedemu s a n e i n t i e l e g e m u , despre modulu și medilôcele cum amu putē castigă vointiēle nationali o valôre mai mare, care sa companēscă ce-va in campan'a cea nedrēptă a celoru dela putere (mai multu, amu adauge noi, decātu nefericitulu memorandu asternutu unui ministru togmai pre cându acēst'a se gată sa se mute din palatulu ministerialu)

„La Romanie“ diurnalu ce apare in Bucure-ci in limb'a franceza se ocupa de unu tempu încōce fôrte seriosu cu relatiunea Romaniei fatia cu Port'a otomana. In unu ciclu de articoli suntu insirate și estrasele din documentele cele mai interesante privitôre la relatiunea Romaniei fatia cu Port'a, din cari pôte vedē Europ'a apusenă cu căta nedreptate voiescē Port'a să privească Romania de unu statu vasalu alu seu. Dupa disulu diurnalu referint'a

in Turcia si Romania e mai multa a unei federatiuni seu ali-ori care de o parte obliga pe Romania la platirea unui tributu si pe cea-lalta de a dá Romaniai la casu de lipsa ajutoriu contr'a atacatorilor ei si de ai pastrá nestirbitu teritoriulu intregu.

Unele diurnale din Vien'a iau actu de articulii amintiti si voru sa-i combata disputandu românlor numai legatur'a federatiiva. Combaterea inse este forte debila. Din ea se vede si mai tare fermitatea articulilor foiei „La Romania“.

Altfeliu este tienti'a pressei din Germania fatia cu Romania. Eata aici o proba din „Allg. Augs. Zeitung“:

„Pre cându tóte puterile mari ale Europei 'si arata simpatia pentru jun'a Romania si observa cu o buna-vointia invederata tendintiele sele de a se apropiá de starea de cultura a Occidentului, numai Angli'a vine sa faea o exceptiune din cele-lalte puteri. Cabinetulu de St. James urmaza vechiului seu principiu: cá sa aplice in tíera principii liberale, iéra in ceea ce priveste politic'a esterióra sa persiste cu multa tenacitate asup'ra literii mólte a unoru tratate in-vechite. Sfortiárile Romaniei de a se emancipá de sub jugulu Turciei celu putienu intru atât'a, încátu sa nu fia impedeata pré multo in desvoltarea sea, sa privesce de barbatii de statu din Angli'a cu neincredere si defavóre. Ei paru a nutri temeri pentru integritatea Portiei, adeca pentru solvabilitatea datornicului lor, ori de câte ori vrea unulu din popórele de pre peninsula Balcanilor 'si manifesta dorint'a, de a se sustrage procesului de disolutiune, la care este condamnata Turcia. Aceste opinii se esprima prin jurnalele marei natiuni de negutiatori si mai cu osebite in organulu principalu alu cetatiei. Cu ocaziunea notei circulare a ministrului român Boerescu, prin care respinge pretentiunile Turciei, de a nu puté Romania sa incheie conventiuni de a dreptulu cu puteri, jurnalulu Times a si publicatu unu articolu mai lungu, care probédia in acela-si gradu interpretarea defavorabila a Angliei si necunoscutia perfecta a tuturor impregiurárilor dela Dunarea de josu. Jurnalulu Press'a din Bucuresci raspunde astadi acestoi Times-leader printr'unu articolu forte bine scrisu in care se dice intre altele: ca Romania este o tíera care n'a fostu cucerita de Turcia cu sabi'a si ca unu statu care incheie cu altulu unu tratatu, spre a-si comperá sprijinulu seu, inca nu-si perde independint'a pre acestu faptu. Romania este departe de a voi sa rupa vechile salo tratate cu Port'a; inse nu voeste nici sa renuntia la drepturile sele ab antiquo. Romania nu vede nici o necesitate de a-si declará independint'a, pentru ca autonomi'a sea in afara si in intru este perfecta si pentru ca acésta autonomi'a este garantata de tóte puterile Europei si chiaru de Angli'a. Nu se póte dara opune nici Angli'a nici Turcia acestei stári de lucruri pre câtu tempu Romania nu-si calca tractatele. Cele-lalte puteri garante, continua foia bucuresscena, din fericire suntu de acordu ca esistintia Romaniei este necesara pentru pacea européna si pentru comerciulu dintre Occidentu si Orientu. Dupa aceea articolulu Presei respinge acuzarea diariului Times, dupa care sfortiárile Romaniei aru fi provocate de Rusia, tolerate de Austri'a in contr'a intereselor sele si dupa care ele aru fi numai o masinatiune a demagogiloru. Rusia n'a incuragiato Romania si Romania n'a avutu nevoie de incurgierea Rusiei, spre a-si respectá drepturile. Austri'a nu póte decâtu sa se fericite, ca a ruptu contele Andrassy cu politic'a lui Metternich, care a slabitu Austri'a in Orientu; iéra câtu pentru „emancipatiunea partitulu demagogiloru“, jurnalulu Times aru fi potutu sa scia de multu, ca partitulu conservatoriu tiene frenel guvernului in mánele sele.

Diet'a Ungariei.

B.-Pest'a, 17 Ianuariu'n. Dupa o pauza mai lunga cos'a ablegatiloru a tienti astadi prim'a sea siediata, pre

carea presedintele Bitto a deschisó la 10 óre.

Pre fotoliurile ministeriali se afla: Szapáry, Pauler, Zichy, Trefort, Szende.

Cá notari fungéza: Beöthy, Szeniczey, Szell si Wächter.

Din anuncierile numeróse pre cari presedintele le facu cunoscute casei, estragemu urmatórele:

Majestátile Sele, Regele si Regin'a s'au induratu prégratiosu a primi felicitárile casei aduse cu ocaziunea anului nou si a-si esprime multiemit'a cea mai profunda.

Terminulu de trei-dieci de díle, pre alu cároin rezervare s'au verificatu de lângu deputati Col. Ghyozys los. Boldizsár, a espiratu si numitii deputati se verifica definitivu.

Deputatulu cetátiei Keoskemet, alesu de curendu, Georg Horvath a repausatu. Cas'a 'si esprime la protocolu condolentia pentru móltea ablegatulu numitu. Presedintele se imputerniesce a dispune alegere noua in cerculu devenitu vacantu.

Carolu Kesmarky, cari s'a alesu in Vagvecse, Ferd. Szederkeny, alesu in Dunapatay si Des. Pronay, alesu de ablegatu in Verbo, si au prezentatu mandatele lor. Presedintele dietei croato-slavonice a tramisu casei mandatele celoru tramisi la dieta, a lui Szlavolyub Urbancici, Ioanu Stecovic, Mavra Broz si Dr. Iaroslav Sram. Tóte aceste mandate se predau comisiunii permanente de verificatiune.

Petiitiunile intrate in tempulu ferielor dela municipie si cele prezentate de Lad. Hunyady, Nic. Földváry, Col. Szell, Barnabar Dalnoky (in afacerea radicárei cetátiei Miskolcz la unu municipiu independente), de Col. Ghyozys, Lud. Csernatony si Carolu Bobory se predau comisiunii petitiunarie.

Bela Marissy interpeléza pre ministrulu de comunicatiune, ca pentru ce n'en facutu dispositiuni in privint'a regulárei riului Sabesiului, care causéza comunei Lancremi paguba mare prin esundárile sele, si are ministrulu de cugetu a face atari dispositiuni?

Interpelatiunea se va predá in scrisu ministrului de comunicatiune.

Emericu Huszár indrépta cátra ministrulu de interne urmatórea interpelatiune:

1. Are domnulu ministru scire despre agitatiunile periculóse statului, cari se templara la alegerea de ablegatu in Panciov'a?

2. Déca are, ce a facutu ministrulu seu ce are de cugetu a face, pentru a se restabili respectulu inaintea legi in acea parte?

3. Luatus'au dispusetiunile corespunditórie spre scopulu acelu, cá sa se pedepséca prin lege agitatorii intr'unu modu aspru?

Ministrulu Szapáry constatéza mai întâiu ca dejá programulu candidatulu nationalu Politu tiparitu in „Albin'a“ a involvatu unu atacu contr'a esistintiei statului; in acelu li s'a adusu serbilor si románloru aminte, ca ei si in anulu 1848/49 au luptatu impreuna contr'a Ungariei. Dupa acea li se dice sa nu aiba téma de Ungari'a, fratii din Serbi'a si Romania ii voru ajutá siguru. Contr'a acestor'a ministrulu a ordínatu intrevinerea procurului de statu. Cu privire la agitatiunile fára mesura inscenate in sate s'au dispusu estradarea agitatorilor si cându se latí faim'a, ca la alegere s'au pregatitu tumulte si escese de fortia, regimulu a dispusu ocuparea punctelor mai insemnate prin armata.

Nationalii s'au prezentatu la locul de alegere cu flamure serbesci, cari portau insemnele principelui, oficiulu a demandatu departarea acestor'a flamure.

Dupa acestea oratorulu descrie mai pre largu templárile dela alegere. Ministrulu cu privire la actulu electoralu a intrevinut abia atunci, cându s'au anunciatu comisiunii centrali si prin acésta regimulu incheierea alegerei.

Dupa acestea ministrulu dechiara, ca

a dispusu cea mai aspra cercetare si dice: La alegere au obvenitu specialminte astu-feliu de lucruri, despre cari trebuie sa cuventámu cu sfiata: au luat parte adeca si deputati din dieta la acele agitatiuni: Unulu din acesti'a s'au datu afara de unu emisariu imperatescu si au rescolatu poporulu sub acésta masca. (O miscare continua). Onorat'a casa póte fi convinsa, ca si in privint'a acésta se va introduce cercetarea. Eu amu opritu nu numai standardele serbesci, ci ori ce flamura esterna. (Aplausu viu.) Dispusetiunea mea o amu basato pre articululu de lege XXI din 1848, care detiermuresce chiaru, ca cari suntu colorile natiunii, a cároru usuare s'a concesu, si care intredice intrebuintiarea ori cárei alte flamure. (Aplausu viu.)

Interpelatoriulu se dechiara deplinu multiemitu cu responsulu ministrului de interne, si cas'a ia acastu responsu cu aplausu spre sciintia.

Dupa acésta Ed. Horn indrépta cátra ministrulu presedinte urmatórea interpelatiune in cestiunea pentru armatur'a ostei:

1. Are guvernulu scire despre acea, ca escrierea de oferte emanate din partea ministerului de resbelu in afacerea liferatiuniloru pentru armatur'a óstei cuprindu referitoriu la oferte, astu-feliu de conditioni, cari eschidu industria mica si de midilocu dela posibilitatea concurentiei si ca acelea asigura liferatiunea trebuintiloru de armatura si de acum inainte monopolulu uniu seu duoru consortiuri puternice.

2. Are guvernulu de cugetu de a lucrá prin influint'a sea intr'acolo, cá prin modificatiunea conditioniloru fundamentali a escrierei de oferte, anume prin admiterea de oferte dupa bucátile senguraticu de montura seu dupa divisiunile teritoriale, admiterea concurentiei libere pronunciate in principiu sa se realizeze spre a se dá industriei din patri'a nóstra o ocaziune, de a luá parte la liferatiune.

In decursulu mai departe ala siediintei s'au prezentatu raportulu de comisiuni, dupa acésta cas'a aprobá cererea comisiunii de doue-dieci si unulu, de a intrebuintia la siediintele sele boroulu stenograficu alu casei. In urma se primesce in a trei'a cetire proiectulu de lege asup'ra apeloru inchise in zagasuri. —

Afacerile delegatiunii congressuale române in caus'a despartirii ierarhice a credinciosiloru din comunele mestecate.

Se apropie anulu de cându delegatiunea nóstra congressuale in prim'a sea siediintia tienti la Aradu in 5/17 Februariu 1873 a deliberatu tóte actele comisiunali despre pertractárile efeptuite in unele comune mestecate.

Protocolulu despre acea siediintia delegationala — dupa cum s'a publicatu la tempulu seu si in pretiuit'a „Lumina“ inca atunci de locu, s'a comunicatu delegatiunii congressuale serbesci la Carloveti cu recerere si spre acelu scopu: cá conformu punctulu XVI. alu invoielei normative, si ea — delegatiunea serba, se procedá asemenea, adeca se censuredie actele comisiunali si prononciându-se asup'ra lor, se comunice rezultatulu delegatiunii nóstre, cá apoi impacaciunile de despartire ale respectivelor comune aprobate reciprocamente sa se si póta esecutá finalminte.

Iéra cu privire la acelea comune, unde despartirea pre calea impacaciunii amice n'a succesu: delegatiunea congressuala serba a fostu recercata, cá sa-si dee convoirea pentru petitiunare la Majestatea Sea, spre a delegá tribunalulu regescu din Pest'a, pentru deliberarea proceselor, in sensulu punctulu XX. alu cunoscutei invoielei carlovetiene.

Cestiunea acésta inse la Carloveti nici pana astadi nu e resolyvita, — fiindu ca precum se afirma de acolo delegatiunea congressuale serba din caus'a desarangerei trebilor ierarhice si a stárei esceptionale fatia de congressu, nici odata nu s'a intrunitu, seu coadunatu spre acestu scopu! Intr'acea, — comisiunile delegati-

nali miste la continnele staróintie si intetiri ale delegatiunii nóstre congressuale si chiaru la intrevinerea din partea ministerului reg. ung. de culte, si-au continuatu si asiá dicendu terminatu operatiunile mai pretotindenea.

Delegatiunea nóstra, parte in conferintie, parte prin presedintele seu n'a intrelasatu nici unu incidinte ne resolyvitu, nici o intrebare ne deslegata, si nici o dubietate nechiarificata; ea a fostu activa, a lucrato neinteruptu intru interesulu credinciosiloru doriti de a se emancipá odata de sub stapánirea bisericésca straina, incorporandu-se la cea nationala.

Intre capii dieceseloru concerninti, anume intre episcopi'a serbesca de Verietiu si intre a nóstra romána de Caransebesiu, s'au fostu escatu conflicte grave din privint'a jurisdicitiunii canonice fatia de comunele respective, cari despartindu-se prin impacaciune, se si organisara si incorporara la concernint'a diecesa nationala a loru fára de a mai poté acceptá votulu delegatiunii serbe dela Carloveti, carea pare ca nici nu mai existe!

Conflictele aceste au ajunsu si la cunoscutia inaltulu ministeriu de culte, si au casinatu delegatiunii nóstre, dara mai vertosu presedintelui si referintelui ei forte multe fatigie, cáci acusi, acusi se ceréu feliu de deslusiri, chiarificári si pareri.

Astu-feliu agendele delegatiunii nóstre in sestiunea despartirii ierarhice au fostu multifarie; dela complanarea din Carloveti, adeca dela statorirea principiloru si incheierea punctelor de invoieila cu datulu 19 Iuniu 1871, pana in diu'a de astadi, au intratu si s'au deliberatu finalminte 261 de obiecte esibilitionali.

Precum s'a anunciatu la tempulu seu, Escelentia Sea parintele Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru Procopiu, cá presedinte alu delegatiunii congressuale románe cu dd. membri ai delegatiunii Antoniu de Mocioni si Vincentiu Babesiu tienti ultim'a siediintia in Bud'a-Pest'a, — la 9 si 10 Novembre nou a. c. pertractându si deslegându 31 de cause mai momentóse si urgenti. —

Resultatulu acestor'a pertractári asiderea s'a comunicatu la Carloveti, cerendu si solicitandu-se resolyvirea lor si de acolo, — inse iéra fára de rezultatu seu macaru vre-unu responsu!

Traganarea din partea delegatiunii congressuale serbe dela Carloveti nepotendu-se suferi mai multa fára de a inmuli si mari necesurile credinciosiloru nostri románi din respectvele comune mestecate, mai vertosu ale celoru cari suntu avisate la procesu, si cari intetiescu cu nedumerire inceperea proceselor: a indemnatu pre Escelentia Sea parintele Metropolitu presedinte, cu pre dd. membri ai sub delegatiunii: cá se recurga la ministeriulu de culte, cerendu-i intrevieurea intru finalisarea acestei cestiuni.

Pasii facuti in caus'a acésta n'au ramas fára rezultatu, de óre-ce inaltu ace-lasi ministeriu prin rescriptulu de datulu 23 Novembre a. c. Nr. 24 511 notificându Escelentia Sele parintelui Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru Procopiu, provocarea categorica cátra dlu administratoru alu patriarhatulu serbescu din Carloveti, Nicanor Gruics, a cerutu cá sa-si substérna delegatiunea nóstra congressuale pana la finea anului curinte trei conspecte detaiate, si anume:

1. Despre acelea comune mestecate: unde pertractarea de despartire s'a efeptuitu, respective unde impacaciunea amica a succesu;

2. Despre acelea comune: unde pertractarea s'a ordonatu si inceputu; dara inca nu s'a terminatu, — aretandu caus'a ce impedece efeptuirea;

3. Despre acelea comune unde impacaciunea s'a incercatu, dara nesuccediendu cestiunea de despartire, are de a fi deliberata prin procesu la judetiulu delegându de Majest. Sea.

(Va urmá)

Conferințele invetiatoresci din Branu.

Elaboratul I. „C o n v e r s a t i o n e a l i b e r a ” se incepe cu următoarea provocare :

Onorata conferința ! Înainte de a intra în detaliul temelor noastre, și anume acelei din 17 Decembrie 1870 care suna : „Cum are invetiatoriul a primi pre copilul cându intra pentru primă ora în școlă ? ” și acelei din 4 Febr. 1871 care suna : „Cu ce și cum are invetiatoriul să ocupe pe elevul nou venit, după ce l-au primit în școlă, până la immanuarea cârtiei spre invetiare și introducerea lui în cetire ? ” permițeti-mi că să facu acestora două teme, pre care eu le cuprindu în un'a următoarea introducere :

Tocm'a acum intru în alu patrulea anu *) de esperință și praesa pre prea frumoslul prea nobilulu dara totu deodată și prea glotiuosulu câmpu alu pedagogiei practice.

Scurtu tempu, intru adevera forte scurtu și cu multu mai neînsemnatu decâtu că cine-va sa-si pōta dā o parere sanatoșă, ba chiaru și numai verisimila în asta privință. Eu inse credu totosi, ca atāt'a praesa mi-mu castigatu, încātu sa-mi potu dā baremu celu putienu o simpla parere asupr'a temelor din cestiune, apoi cum va fi parerea mea, fi-va ea deplinu sanatoșă și adevera ori numai verisimila, ori pōte cu totulu gresita, falsa și ratecita, acēsta judecare, cade în competenț'a barbatiloru eserti în ocēsta specialitate.

Tare credu eu ca precum la zidirea unei case sēu a ori-cărui edificiu, pentru că aceea z'dire sa fia durabila, se cere neconditionatu a-se pune fundamentu bunu basa buna pentru-ca durabilitatea edificiuului depinde de-la fundamentulu sēu bas'a pre care acēla este ziditu.

Deci dara dēca basea buna este de ne aপরতা trebuintia, chiaru și numai pentru fiintie și lucruri fără viētia — mōrte ; apoi ce cogetati ? Ce basa și fundamentu va trebui a se pune la fiintie și lucruri cu viētia. Corporalminte sempiternu ēra spiritualminte eterne ? Eu credu ca nimenea afara de celu ne priceputu nu se indoieste despre necesitatea punerei unui fundamentu cătu se pōte mai bunu și mai solidu la ori și ce întreprindere.

Tocm'a astu-felul sta lucrulu și cu punerea fundamentului instructiunei și educatiunei tinerimii despre care avemu noi a vorbi și desbata.

Dara nu ! totosi na asiā ! lucrulu care ne stā înainte spre desbatare este cu multu mai mare, mai nobilu și mai frumosu, hā potu d'ce fără temere și frica : Instructiunea și educatiunea e lucrulu celu mai nobilu, celu mai frumosu celu mai crestinescu ba chiaru sântu ; dara apoi totu de-odată și celu mai gingasiu și mai greu că ori și care altulu. Prin urmare și noi trebuie sa fimu cu cea mai mare precautiune la punerea fundamentului acestui edificiu marețiu dela care depinde intregu viitorulu tinerii generatiuni pre care o instruem și educāmu.

Dēca materialulu va fi alesu și dēca fundamentulu va fi bunu tare și solidu, apoi fără nici o temere sēu frica vomu potē edificā pre elu, edificiu mari tari nobile pompōse și stralucite ; dēca vomu face asiā atunci lucrurile și ostenețele noastre nu voru fi zadarnice, ci voru produce fructu cu sutele și cu miile ; asiā încātu nimenea nu va fi în stare a numerā și descrie folōșele ce aru urmā de aici pentru tener'a generatiune.

Cu totulu inse, dara chiaru cu totulu altmintrelea și intorsa stā lucrulu din cestiune, dēca 'la vomu luā usioru, dēca 'lu vomu privi de micu și dēca 'lu vomu face fără de o mare și deosebita precautiune ; atunci — dorere nimenea dara nimenea nu va fi în stare a numerā, socoti hā nici a pricepe și inca nici a-si inchipui daunele cauate prin putienu și usiōr'a consideratiune a acestui lucrulu.

*) In anulu școlastec 1867/8 amu fostu invetiatoriu în Tilise'a (tractulu I alu Sabiului), din 1868 până astadi (7 Septembrie 1871) me aflu în Branu.

Scurtu : Ala nostru va fi meritulu dēca vomu face și pune instructiunei și educatiunei fundamentu bunu ; ala nostru inse va fi și condamnarea dēca 'lu vomu face reu.

Iēta dara : meritulu și condamnarea ne stau spre alegere.

Trebuie inse sa șcim și acea ca meritu numai atunci pōte fi și se pōte numi, dēca vomu pune basa buna, tare, ne roinabila ne putredibila, vertōșă și totu dēun'a durabila. Acēsta inse după firmā mea parere — nici odată și nici decum nu se pōte pune altmintrelea, fără numai și numai alegendu-ne, lāndu-ne acum și avendu de basa a instructiunei și educatiunei totu-dēun'a religiositate și moralitate. Facemu asiā ? atunci noi ne bine meritāmu, — nu facemu asiā ? atunci ne condamnāmu noi insine cu chiemarea noastră ; ēra basea care o punemu, dēca e buna — este asemenea petrei acelei'a despre care dice S. scriptura prin rōstulu mântuitoriu lui Christosu :

„Asemavoiu pre elu (eu intielegu aici pre invetiatoriu) barbatulu intielectu, care au ziditu cas'a sea, pre pētra și s'au pogoritu plōie și au venitu riuri, și au lovit cas'a aceea și nu au cadutu, ca ēra întemeiatu pre pētra ! ”

„Iēra totu celu-ce nu vaface asiā se va asemenā barbatulu nebonu, carele au ziditu cas'a sea pre nasipu și s'au pogoritu plōie și au venitu riuri și au batutu venturi și au lovit cas'a aceea și au cadutu și au fostu caderea ei mare.“ Math cap. 7 v. 24—27.

(Va urmā)

La cestiunea usurei.

(IV.) Nici o prestatiune în lucru sēu în pretiuri create prin lucru sēu prin natura, data unui alu treilea, pre lānga re-înapiere, nu s'a solvit vre-odată fără respalire, sēu cu alte cuvinte, pentru împrumuturi n'au pututu fi nici cându timpuri liberi de interese și acest'a din cauzele, pre cari le-amu dezvoltatu în articulu precedenti. De ce influința mare asupr'a întregii vieti economice aru fi potutu fi o libertate de interese petruind-tōria a împrumuturilor, sēu dēca aru mai sustā inea, aru fi și aru trebui sa fia acum, abiā se pōte cogetā. O adunare de bogatia nici cându nu s'aru fi realizatu, nici la individu, și de ore-ce bogati'a nationale se compune din intreg'a posesiune a acelu ce apartienu unei natiuni sēu unui stato, nici la unu poporu sēu la totalitatea popōreloru. Minimulu de capitalu, pre care unu individu în decurgerea viētiei sele l'au crutiutu ici colea din castigulu seu întrecatoriu preste consumare, n'aru fi treentu nici cându cu anima buna în mânăle celui ce cercā împrumutulu, fiindu espusu periculiloru, fără ore-care prospecto de despogubire a castigatoriului pentru acelea, ci s'aru fi retrasu de sub privirile celoru lipsiti în totu modulu posibilu și s'aru fi îngropatu în pamentu, precum s'a intemplat în timpuri periculōse și cum se mai intempla și astadi, și o parte mare din ōmeni nu s'aru fi ostentitu a castigā și crutiā mai multu decâtu cere sustinerea viētiei, ci aru fi risipitu adi superplusulu castigului de ieri. De ore-ce estu modu capitalulu intregu nu s'aru fi întrebuintiatu și asiā decendu s'aru fi stersu de pre lume, lucrulu trecutulu legatu de materia, e inse în intielesulu mai largu alu cuventulu uniculu pamentu și obiectu, prin a cărui cultivare puterea lucratori'a a omului pōte sa creze nōue conditioni de viētia și nōue pretiuri, — s'aru fi negatu prin o lege generale valida, carea aru fi opritu interesele după împrumutu, tota cultur'a și civilizatiunea omului din capulu locului, totu lucrulu seu s'aru fi condamnatu la unu neresultat în privința generatiuniloru viitōrie și cultur'a morale de adi aru stā în unu stadiu înapoiatu. S'au facutu legi din nepriceperea legislatorulu la tōte popōrele și în tōte timpurile cari tienteau la acēst'a, inse ele au remasu fără nici unu succesu, pentru ca pre tōte acestea le-au maturatu neresistibil'a lege a naturei, care

predomnesce și conduce cursulu steleloru și omenimea.

Acēsta lege naturale aplicata la obiectulu nostru însemnā : Interesuriulu normalu generalu stā în proportiune intorsa cātra civilizatiune : adēca : la o civilizatiune constantu progressiva acēla e constantu, în o stagnatiune remāne asemenea și, cātra tierile civilizate, proporționalminte susu, în o civilizatiune ce decade se radica constantu.

Se comprobāmu prin unele fapte istorice și sa dovedimu acēsta lege.

În cea mai departata anticitate s'a cerutu și solvit pentru totu capitalulu în proportiune cu acēst'a o respalata imensa pentru folosirea lui, precum se mai intempla acēst'a și adi la popōrele selbatice. Celu puternicu și-a atribuitu tōta tier'a siesi și si-a vindecat dreptulu de proprietate exclusivu pre acēst'a ; pentru o bucata de pamentu, carea i se lasā că unu împrumutu și carea se potē revocā după arbitriu, celu slabu și seracu solvea pretiulu celu mai mare, care e posibilu, elu solvea cu carnea și sângele seu, cu întreg'a sea sciintia și putintia. Pentru bucata de pamentu, alu cărui productu abiā ēra de ajunsu spre a-si potē tienē arendatorulu viētia de pre o di pre alt'a, celu slabu deveni sclavulu posesorului, robotariulu lui și dela nascere până la mōrte legatu de glia (glebae adscriptus,) o marfa fără vointia în mânăle domniloru de pamentu, carea se potē vinde și donā, sustienē sēu nimici fără de a fi pedepsitu pentru perderea lui — o stare, care si astadi o mai întimpināmu în tierile necivilizate și carea fu sustienutade asiā numitele natiuni civilizate până în tempulu celu mainou.

Acestu soi de usurari, usurariu de pamentu și fratele seu gemenu, usurariulu de producte (frumentum) erau în anticitate intregu în usu și noi putemu conchide fără reserva din istori'a fabulōsa a popōreloru, carea în multe naratiuni constantu acestu faptu, ca acelea suntu datele cele mai adeverate istorice. Mai aflāmu asemenea astu-felul de date în cārtile istorice ale evreiloru, unde se vedu primele inceputuri de amestecu legalu în referintiele dintre capitalu și interese, precum și în cele ale romaniloru și greciloru. În imperiul evreiloru tōte medilōcele s'au întrebuintiatu, de a octoā acestoru relatiuni o regulare și stabilitate arteficiōsă ; legi politice și religiōse au lucratu mână în mână spre acestu sfersitu și totosi cele mai taietōrie mesuri, — d. e. cumperea și venderea bunuriloru nemiscatōrie după lege ēra tertata numai pre unu tempu determinatu, introducerea anului iubilariu, — au remasu fără succesu în cursulu naturalu alu lucruriloru, hā au avutu unu resultatu opusu celui ce l'a intentionatu legislatorulu.

Asemenea relatiuni au domnit și în Athen'a și Rom'a. Până cându pamentulu ēra impartitu la populatiunea tierana libera, usurariulu normalu, de-si după conceptiunile noastre cam mare, totosi relativu a fostu moderatu și stabilu. În data ce au disparutu acesti posesori mici striformandu-se în arendatori și semi-arendatori, în dileri fara posesiune și în sclavi, indata ce se latira latifundiele și prevalara posesorii cei mari, cu unu cuventu, cu caderea civilizatiunei, se ureā interesuriulu la o înaltime esorbitanta, cele mai nebanatice siovairi ale acestui'a devenira o regula, legile și puterea statulu nu mai erau în stare a-lu predomi și stabilisā. Procente de 60—120 și mai multu au fostu o regula, și istoricii contemporani ne amintescu între usurarii de atunci nu numai numele unui Fufidius obscuru, ci și pre unu omu de onōre că Cato și Bruta.

Bucuresci, 4 Ianuaru. Șciu ca nu ve interesēza divergentiele noastre de partide politice și de aceea me voiu tienē cătu se pōte la distanția de ele. Credu ca precum ne obosescu pre noi aici și ne impingu la ori-ce fōia fia macaru chinezēscu numai sa cetimu ce-va cu simburu asiā v'aru obosi și pre d-vōstra cându m'asiu face organulu celoru scrisi și de rosii și de albi și de verdi

și de albastri. Ve voiu comunicā dara ce-va ce amu sperantia ca va placē cetitoriloru despre lucruri reale, lucruri cari se intempla în metropolea de pre malurile Dembovitiei.

Incepu cu cele intemplate în 23 Dec. an. tr. în sal'a Ateneului romanu, cu solemnitatea importirei de daruri între copiii seraci, care se severși sub patronagiulu Domnitoriēi noastre Elisabet'a patrōn'a întreprinderei acesteia. La 2 1/2 ore după media-di Domnitoriulu Carolu și Domnitori'a Elisabet'a insotiti de dōmnele de onōre, de maresialulu curției și de adjutantulu de servitiu, de principele Fried. de Hohenzollern și de alti ofițieri au sositu în sal'a numita. Aici ēra unu numeru frumosu de copii seraci de parinti lipsiti de midilōce, insotiti de acesti parinti ai loro, ēra inse și unu publicu frumosu din clasele înalte ale capitalei și ale societății. Sal'a ēra frumosu decorata. Pre o estrada ēra unu bradu ornatu cu lumnări și alte ornamente ; deasupr'a o stea frumōșă, carea reamintea stēu'a magiloru prin carea se anunciā nascerea mântuitorulu lumei. În data după sosirea Domnitoriulu și a Domnitoriēi în sala, și după ce luara locu pre estrada, P. Episcopu alu Dunarei de Josu M e c h i s e d e c u adresā o alocutiune scurta copiiloru presenti, esplicandu-le sensulu festivității acesteia și însemnatarea serbatoriloru craciunulu ce se apropiā și ce reconșciința și dragoste trebuie sa aiba cātra Mariile SS., în specialu cātra Mari'a Sea Dōm'n'a, patrōn'a solemnității, carea canta sa usiōre miserii și suferintiele celoru seraci. În data după finitulu alocutiunei copiii intonara în coru o cāntare acomodata ocaziunei. Finindu-se acēst'a se incepū distribuirea de daruri, pre cari Domnitori'a le impartu cu insasi mână sea. Darurile constau din imbracaminte și cāte unu cosiu de diverse nutreminte. Daruri s'au impartitu la 600 copii, cari erau plini de bucuria, dara numai putienu parintii loro cari nu puteau opru cursulu lacrimeloru de bucuria pentru mangaierea ce o primeau în ajunulu serbatoriloru. Darurile aceste vinu din partea unei societăți de binefaceri Elisabet'a Dōmna. Pōte ca petrecu pre multu la acēsta festivitate carea se terminā pre la ōr'a 5 spre sēra, inse cine nu asista bucuriosu la acte de binefacere și mai alesu unde personage asiā de înalte vinu în midilōculu celoru lipsiti de midilōce spre a sterge lacrimile miseriei și a eserciā acte de caritate.

Lumea noastră de aici inse nu se tiermuresce numai pre lānga acte de felulu celoru de mai susu ea se ingrisesce mai multu că alta data și de posteritate. Nu voiu se vorbescu de institutiunile cele diverse pentru educatiune, nici de alte cari punu base prosperārei societății noastre. Intielegu revocarea în memoria a virtutiei, fia pre câmpulu de gloria militaria, fia pre celu alu luptei pacifice prin radicarea de monumente. Ve-ti fi cetitu dejā despre mesurile luate spre radicarea unui monumentu grandiosu în memori'a lui Michailu vitēzulu. Unu comitetu lucra dejā energicu la radicarea unui monumentu nu mai putienu importantu, în memori'a parintelui literaturii romāne, în memori'a lui I. H e l i a - d e. Comitetulu se compune din urmatorii membri : Demetriu Ghic'a pres. G. Cantacuzinu, P. Aurelianu, T. Amanu, B. P. Hăjdeu, Ales. Odobescu, St. Ioanidu, V. A. Urechia, S. N. Sioimescu, M. Coganicianu și C. Boerescu. Banii adunati spre acestu scopu au ajunsu după „Pres-s'a“ de aici la sum'a de 14,173 lei noi 41 bani. Cu esecutarea monumentulu s'a insarcinat unu sculptoru renumitu din Rom'a. Dlu Esarcu, agintelu diplomaticu alu Romaniei la curtea din Rom'a, se insarcinēza cu priveghiarea lucrārei.

Precum vedeti aici nu stagnēza viētia și ve potu asigurā, ca ōmenii nostri se apropia pre di ce merge de axiom'a stramosiēscu „tace și face“. Acēst'a o asiū putē constatā cu multe alte fapte pre care le voiu impartasi cu alta ocaziune.

În fine și ce-va politico. „Sublim'a“ Pōrta ēra p'aci sa ne-o faca. Sialup'a canonieria care veniā din Franci'a pre so-

colé'a noastră fu oprita în Dardanele, pôte fi cá sa ne arete în fapta ea dens'a este autocrat'a noastră. Inse la întreprinderea agentului nostru din Constantinopole si-a lupt'a este eliberata și pôte pâna sosesc aceste șire la destinațiunea lor, va fi sosit și ea la a ei. Mâne cu bine.

Varietăți.

* (Balulu juristilor din Sabiu) serbatu în redutul „la imperatul românlor“ au avutu unu succesu favorabilu pentru comitetulu, care l'a arangiatu în favorulu fondului destinat pentru ajutorarea juristilor lipsiti de medii. Balulu au fostu unulu din cele mai splendide și cercetate din balurile câte avura locu în sezonulu de pâna acum.

* Pre 21 Ian. n. este convocata conferința comitetului reprezentativ alu comitatului Turdei spre a se întielege asupra alegerii presiedintilor pentru comisiunile însărcinate cu asentarea cailor pentru militii precum și spre întielegerea asupra altor agende ce taie în resortulu acest'a.

* Au muritu în Sabiu dela 1 Dec. pâna la ultima 112 persone, dintre cari de versatu (babatu) 60, de angina diferitica 10 ceilalti 42 de alte bóle diverse.

* Bubatul. Din Brasiovu ni se scrie ca Magistratul de acolo a dispusu cá din caus'a epidemiei bubatului sa se inchida tóte scólele ce se afla pre teritoriulu cetătiei și alu suburbiilor pâna la alta dispozițiune.

* Se ceteste în Pressa: Balu la ambasada persona din Constantinopole. — „Globulu“ din Londonu da sêma despre unu balu adeverat européu la care au asistatu fii Islamului. Asemenea spectaculu, fâra precedentu, nu s'a vedutu de cându s'a implantatu stégulu Profetului în murii Stambulului. Chiaru barbati luminați cá Fuadu și Aali, espusi la impopularitate din caus'a tendențelor lor liberali, nu aru fi riscau de a ofensá ortodoxia compatriotilor lor, admitendu femeie în locuțiile sacrate.

Astadi music'a ghiaurilor a resunatu în faci'a Sublimei Porti. Barbati și femeie, din această casta s'au invertitu în vertejulu blestematulu de vals. Ambasadorulu persanu Mohsin-Khan are dreptulu a revendicá onóra rumperei acestei bariere de prejudicii, aprobatu fiindu, se întielege, și de stapánulu seu Sahulu.

În palatul legatiunii persane aru fi credutu cine-va ca se afla în unulu din cele dintâiu salóne din Vien'a seu Parisu.

Onorurile casei le facea ambasadoréa Rusiei, d-na Ignatieff. Mohsin-Khan, fiindu însuratu, etichet'a nu permitea femeiei sele a luá parte, nici celorlalte din harem. De siguru ca scómotulu serbării le va fi facutu sa suferé cá tantalu în midiloculu apei.

Printre invitati se vedea marele-viziru, ministrulu afacerilor straine și celu de resbelu precum și numeroșe grupe de oficiari cari se amestecau printre multime și converbeau cu cunoscutiele lor, pre cându ambasadorii diferitelor curți din Europ'a se remarcu prin modulu cu care secundau procedurile curtenitóre ale celor ce-i invitase.

Câti-va neguțiatori persani se posomorira la vederea acestui spectaculu, și 'si siopteau la urechia, fâra însa a fi luati de cine-va în sêma. Afara de această totulu merse dupa dorința. Unii musulmani gravi, animati de spiritulu momentului, se lasau a fi transportati de dantiu. Unu neguțiatoriu avutu din Bombay, cu o talia gigantică, cu unu turbanu mare de matasa, facea minuni la cotilionu.

Sal'a balului erá splend da și plina de atractiuni, căci orchestr'a a cantatu și vertejurile valsurilor au continuatu pâna spre diua.

În ochii ori-cui cunosce Orientulu, acelu balu este semnul unei mari schimbări în idee și prejudiciile cele mai îndarânte ale țerei. Present'a marelui-viziru imprastia ori-ce idee cum-ca Sultanulu aru fi strainu la acestu evenimentu.

* La tribunalulu. Esti acusat ca ai furatu cinci pui din gainariu la N... dicea presiedintele tribunalului lui C...

— Domnule presiedinte, cându amu facutu ceca ce d-vóștra numiti furtu, nu eram în tóte simțierele și nu me credu responsabilu.

— Ce felu, nu erai în tóte simțierele?

— Sum gat'a sa ve probezu această.

— Sa vedemu probele.

— De siguru ca n'am sciatu ce facu cându amu intratu în gainaria; căci altmintrea asi fi luatu și gain'a dara amu luatu numai pui.

* Cum sa ozugravesca? Cum sa ve zugravescu d-na, dișe unu pic-

toru câtra modelulu seu; în uleiu s'au apa? — Mai bine în untu de migdale, respunse dam'a, cá sa miroșu mai bine.

* Cum se exprima ómenii în faci'a și cum se gândescu. Doctorulu. (Care consulta o dama pucinu bolnava, dișe câtra consórtu.)

— O! domnule, soci'a d-tale e fórtu bolnava, friguri, anghina și alte multe!

În gând: A! e simpla durere de capu. nu are nimicu... cinci visite câte 10 franci facu 50 franci!

Avarulu (câtra óșpele seu).

— D-lu meu, credu ca va-ti amusatu fórtu bine; și 'mi veti face mare onóre, deca me veti mai onóra cu present'a d-vóștra.

În gându; du-te dracului lacomule, ca me saracesci deca vei mai veni de multe ori la mine sa manânci.

Politiculu rosu (într'o adunare)

— D-loru! Tiér'a este în periculu! constituțiunea! libertatea! este calcata în picióre, la arme! sa murimu pentru patria, și eu voi fi celu dintâiu care 'mi voi versá sângele pentru țiera.

În gându. Vorba sa fia, numai sa me potu impartasi și eu cu ce-va din cele 14 milioane cu pricina....

* Unu socru de modelu. — C. serbedia diu'a sea onomastica. Gínerele și fiic'a sea facu câte-va poste spre a veni sa-lu felicite; manâncu împreuna petrecu, etc

Adóu'a-di socrulu, luându pre ginere l'a o parte, îi dișe:

— Avemu de regulatu o socotéla.

— Ce socotéla?

— Ai dormitu la mine! a-i mâncatu. La otelu n'ai fi scapatu fâra 30 franci, nu i asiá? Ei bine! eu 'ti ceru nmai 20.

— Prea adevaratu, respunse gínerele, și plati; dara de atunci numai vine sa visitedie pre socrulu seu.

* (Unu focu mare) s'a escatu în comun'a Disnaia din comitatulu Turda. An arsu casele întregi și provisiunile dela 38 țereni. Daun'a c'a au causatu acestu focu se urca la aprópe 35,000 fl. Altu focu s'a escatu în comun'a Dil'sa din comitatulu Hunedórei. Casele, remisele și provisiunile dela 33 familii au devenitu viftim'a flacarilor. Daun'a considerabila se urca la 25,118 fl. v. a.

* (A tentatu). În un'a din noptile trecute unu politiaiu fu atacatu cu cutitul de unu individuu, care lu acceptá sa iese dela „Lumea noua“, inse lovitura de mórte n'a succésu, și atentatorulu, care mai purtá la sine și unu pistolu încarcatu, fu arestatu îndata.

De ju, în 12 Decembre 1873

Fapt'a buna merita lauda!

Cu permissiunea onoratei redactiuni a „Telegrafului Romanu“, comitetulu parochialu gr. or. din opidulu Dejului, aduce multamit'a sea la toti benefactorii, cari pâna acum au alergatu cu primele sele ajótorie la infrumșetarea casei loru domnediesci, o rea de presentu, de-si este numai din materialu usioru radicata dara întru acea casa dumnediesca, suntu asiá de înștititi, asiá de cu od hna încátu pare ca suntu straposi în paradisulu cerescu. Multiemita în lini'a prima se cuvine crestinului Georgiu Anc'a din locu, care pre lângu alte binefaceri dn parteși la radicarea bisericei nóștre gr. or., au datu gratis o odaie în casa sea propria pentru scóla pre anulu curinte școloro, alt'a pentru locuint'a preotulu. Mai încolu episcopulu Ioanu Bot'a au comperatu o cadelnit'a la sânta biserică în pretu de 6 fl.; iéra daruitori de deosebite confesiuni și adeca: Ioanu Micănu, Popu Tomvie, Davidu Gaizago, Tom'a Sincăi, Ioanu Daraszka, Maria Sandóe, au donatu 12 șfesnice, parte de arama, parte de lemn, în pretu de 8 fl. 60 xr. v. a. iéra 32 de icóne de glaje le-au donatu, Kintanu Kristofu, Georgiu Anc'a, Ioanu Tohati, Ioanu Bot'a, Gaizago dela Nim'a, Martoné Mikó, Michailu Stiru, Misi Popu, Ferencz Erenkauf, Ioanu Karaszka Zsozsi Cămpăanu, Iános Vinti'a, Carolin'a Bok, Mklós Fogarasi, Teodoru Colceriu, Iános Romanu, Tom'a Sincăi, tóte în pretu de 40 fl. 60 xr. v. a. Parintele ases. consist. Zacharia Boiu din Sabiu au

donatu unu epitrahilu în pretu de 20 fl și unu Molitelnicu în pretu de 4 fl. v. a. Stefanu Romanu 2 procovilie de peru finu în pretu de 1 fl. 50 xr. v. a. 4 îmbracaminte pre s. Prestolu le-au donatu Petrea Ciubancanu, Ioanu Tohati, Maria Sando, Ioanu Icisăanu, Teodoru Colceriu, tóte în pretu de 25 fl. v. a. Gerasimu Romanu, Karaszkoie, Anisc'a Micănu, Kati Fülepu au donatu 3 fetie de masa, 2 stergare, 3 pândie la Sveri în pretu de 7 fl. 20 xr. Vasili'a Pruneanu unu prapora în pretu de 16 fl. 3 fetióre la icóne le-au donatu Ioanu Tohati, Bogdanu Czeezu, Kati Fülepu, în pretu de 3 fl. 50 cr.

În fine au mai primitu biseric'a nóștra dela Sabiu cărți și adeca: O Evangelia, unu Apostolu, nu Chiriacodromionu, unu Glaslovu, o istoria bisericeșca, unu Antimisur pre lângu 11 fl. în numerariu, pentru procurarea unui clopotu la s. biserică, tóte aceste oferte binevole au încersu pâna acum la sânt'a nóștra biserică gr. or. din acestu opidu, dela bina facatorii nóștri, pentru cari li se aduce întreite multamiri.

La rugarea comitetului parochialu.

S. C. Upsia,
presiedinte alu comit. parochialu gr. or.
Michailu Stieru,
not. com. paroch.

Locu deschisu.

Brasiovu Decembre 1873

(Respunsu câtra autorulu articolului intitulatu „proselitismulu religiosu la românii“). În „Gazet'a Transilvaniei“ din Brasiovu nr.ii 88, 89 din anulu curentu 1873 publicându-se articolulu numitu mai susu se vedu întrensulu o suma de insulte drastice și barbore aruncate asupra-mi, adeca: „Cobanu turcescu“, „cuibu de vespi“, „vneticu“, amenințându-me cu dielu și cu dirigatoriile competente pentru nisce versuri ale mele dicendu ca m'amu atensu de religiune, și din care versuri cu o violență infernală s'a tiparitu numai doue și fâra titlu în nru 88 citatu mai susu. Deci vedendu-me atacatu cu o asiá turbata furia l'ai curagiulu a me așerá:

Nemuritoriulu Metropolitu Siagun'a dicea: blestat'a clică întielésa cu Blasulu și cu Brasiovulu mi-a amaritu și 'mi amaresce bețrânetiele; iéra în dat'a sea dice: Ddiu scie cu câta greutate amu așeratu „Telegrafulu Romanu“ fatia cu inimiciu bisericei și națiunei nóștre române.

Eata dara pentru oare clică séu coalitiune suntu facute versurile mele asiá dara repetediu, ca eu de religiune nu m'amu atinsu, ci numai de coalitiunea iesuito-rosia, ce este compusa dn ómeni fâra consciința, fâra inima și fâra caracteru, nutrinda-se numai cu sofisme și cu calumnie. Dara deca autorulu articolului de mai susu, ce este nesubscrisu scie multa carte și istoria religiuniloru de roștu și a avutu man'a a disputá, cetésca broșur'a intitulata: Cristianismulu, catolicismulu, redactata de nemuritoriulu Heliade (1870) și respunda acolo cele despre religiune, iéra pre mine sa me lase în pace, căci religiunea mea este: Ce tie nu-ti place altui'a nu f'ce; în fapte iéra nu în vorbe numai, și dati cesariului ce este alu cesariului și lui Ddiu ce este a lui Ddiu.

Deci me rogu on. redactiune a Tel. Rom. sa publice acestu respunsu alu meu împreuna cu poesie, de carea mai susu fû vorb'a pre care v'o tramitiu tiparita*) și sum alu dv. cu adencu respectu și plecatu servu.

George Cristurénu m./p.

*) Deca ni aru iertá spaciulu bucurosu amu face și acest'a, inse pre lângu justifierea de mai susu publicarea poesiei ni pare de prisosu. R.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr. or. Farâu în protopopiatulu Muresiniui se deschide concursu cu terminu pâna în 15 Ianuaru 1874 st. v.

Emolumentele suntu:

1. Cas'a parochiale cu gradina 270 □°.

2. Portiune canonica statatóre în pamentu aratoriu: 13 jugere 89 □°, fenatiu; 3 jugere 640 □°, pasiuu: 4 jugere 80°.

3. Dela 166 familii câtu o ferdala de cucurozu sfarmitu, câte o di de lacru, (claca) și stol'a pâna acum usitata, — din cucurozu și stola tertialitatea competente caruorelui.

Doritori de a ocupá această statiune au a-si ascerne petitiunile lor instruite conformu § 13 din „Statutul organicu“ pâna la terminulu indicatu la subscrisulu. Post'a ultima Muresiu-Uór'a.

San-Benedicu în 1 Decem. 1873.

În contielegere cu comitetulu parochialu concerninte.

Artenu Cristianu,

(2-3) adm. p. pescu.

Nr. 357 1873

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de Capelanu în parochia gr. or. Albacu de clas'a I. protopopiatulu Zisth'a de susu, în urm'a naltei concesuni a venerabilulu Consistoru archidieceșanu dno 27 Septembrie nr. 923 a. c. se escrie concursu cu terminu pâna la 2 Februariu 1874 s. v.

Emolumentele suntu:

Tacșele stolari, și jertfele usuat, dela unu poporu de 1000 suflete care socotindu-se laolta aduca unu venitulu anualu de 500 fl. v. a.

Doritori, de a concurá la acestu postu sa-si tramita documentele lor instruite în sensulu Statutulu organicu, pâna la terminulu prefistu la subscrisulu. Campeni 31 Decembre 1873.

În contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a

(1-3) protopopu.

Concursu.

Parochia de clas'a a III-a din comun'a Petrifalau protopresbiteratulu Sabesiniui devenindu vacanta, se escrie pentru reintregirea ei concursu cu terminu pâna la Dumneca a dóu'a din paresimi.

Emolumentele suntu:

a) Venitele stolari îndatinat.

b) Aratura și fenatin prestu 5 jugere împreuna cu cinterimulu — progadia.

c) Dela 80 familii câtu o ferdala de cucurozu sfarmitu și usitata de fia-care di de lacru — numitu claca.

Doritori de a se aplicá la această parochia, au se astérna supliciele lor providute cu documentele recerate de prescrișele Statutulu organicu scaunulu protopr. gr. res. în Sabesiu pâna la aretatulu terminu.

Petrifalau în 30 Decem. 1873.

Comitetulu parochiale cu consimțimentulu resp. protopr.

(1-3)

Burs'a de Vien'a.

Din 21/8 Ianuriu 1874.

Metalicele 5%	69 50
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 60
Imprumutulu de statu din 1860...	167 50
Actiuni de banca	986 —
Actiuni de creditu	241 75
London	113 55
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	76 —
„ „ „ Temsiorene	74 50
„ „ „ Ardelenesci	74 —
„ „ „ Croato-slavone	75 —
Argintu	107 75
Galbinu	—
Napoleonu d'auru (poli)	9 05

Din cause neaternatòrie de redactiune au întârziatu nrulu presentu.